

TEGNING: LENE ASK

Under samme himmel

To tegnere dro ut på landsbygda i Tanzania – for å skildre folks gleder og sorger

Hvert år dør mer enn 9 millioner barn under fem år og en halv million gravide kvinner i fattige land. De fleste dør av sykdommer som kunne vært kurert dersom helsevesenet hadde vært bedre utbygd.

Norge har et sterkt engasjement for å bidra til å redusere barne- og mødredødelighet i fattige land. Norsk

bistand er med på å stoppe spredningen av hiv og aids, malaria og andre dødelige sykdommer.

På oppdrag fra Norad har tegneseriekunstneren **Lene Ask** og avistegneren **Nathan Mpangala** tegnet sine inntrykk og tanker om kvinner og barns livsvilkår i Tanzania.

Lene Ask og Nathan Mpangala. FOTO: MWANZO MILLINGA

Lene Ask lærte om kvinner og barns levkår i Tanzania da hun besøkte landet i ti dager på studietur tidligere i år.

FOTO: MWANZO MILLINGA

Møtte tanzanianere – og seg selv

Med forkastet misjonærkall og nybakt morsrolle i kofferten dro Lene Ask på oppdrag for Norad til Tanzania for å lage tegneserie om mødre- og barnedødelighet. Hun møtte mange skjebner og fikk sin egen virkelighet midt i fleisen.

■ MARTA CAMILLA WRIGHT

- Jeg hadde bestemt meg for å utføre oppdraget uten å gjøre Tanzania annerledes og eksotisk. Men virkeligheten der var så forskjellig fra min egen, at jeg måtte løse oppgaven på en annen måte, forteller Lene Ask.

Lite var nemlig slik hun hadde forestilt seg under forberedelsene til turen. Hun hadde tenkt seg at sider ved morsrollen var universelle og at tanzanianske og norske kvinner var likere enn hun hadde blitt oppdratt til å tro.

- Jeg hadde med meg en idé om at afrikanske kvinner lever nær naturen, for eksempel i måten de føder på. Men slik er det ikke. I Tanzania er en fødsel et drama på liv og død, forklarer 34-åringen.

Misjonærkall. Lene Ask er oppvokst i Norsk Luthersk Misjonssamband og da hun gikk på barneskolen var hun sikker på at hun skulle bli misjonær i Etiopia når hun ble stor. I dag har hun ikke lenger tilknytning til misjonsmiljøet, men er preget av sin oppvekst i Stavanger.

- Når det var FN-dag og vi skulle lære om Afrika, delte vi klassen i to. Så smurte den ene halvdel seg inn med skokrem. Det er helt sant! Som barn var jeg ofte på møter der misjonærer fortalt fra tiden «ute». Jeg husker fotografier av afrikanere og bleke misjonærer. Plutselig var jeg selv en slik blek person i en afrikansk virkelighet.

Hun beskriver det som et sjokk.

- Sjokket besto i å oppdage at mine problemer nærmest er absurde hvis jeg sammenligner med utfordringer som tanzanianske kvinner står overfor. For eksempel at om man ikke har penger til bussen kommer man seg ikke til sykehuset for å føde. Jeg tar det for gitt at jeg får hjelp i et offentlig helsevesen dersom jeg trenger det, men i Tanzania er det bare ikke slik.

Annerledes. Hun ble tatt på sengen av en virkelighet som lignet mer på den eksotiske hun hadde hørt om på misjonsmøtene som liten jente og på barneskolen i Stavanger.

- Jeg oppdaget at det jo var en avstand mellom oss, og jeg endte opp med å bli oppmerksom på hvor naiv jeg var.

Hennes møte med seg selv ble i seg vesentlig på turen til Tanzania og derfor er dette et tema i tegneseriene hun har laget fra sin 10-dagers reise til landet tidligere i år.

Hun fant ut at det ikke er «de» som er annerledes, men vi.

- Nordmenn er blant de få i verden som lever slik vi gjør; så beskyttet i et slags glassbur eller slott, sier hun.

- Da jeg kom hjem møtte jeg en forside i en avis om høye bensinpriser, og det var helt absurd for meg etter å ha møtt så mange menneskers alvorlige og vanskelige skjebner.

Seks møter. Ask har plukket ut seks slike møter som er blitt tegneserie. I tillegg til hennes egen historie som er med hele veien.

Lene Ask gjøres klar til å delta på familieportrett i masai-landsbyen Mti Mmoja.

FOTO: MWANZO MILLINGA

Lene Ask, tegneseriekunstner.

Lene Ask opplevde at folk åpnet seg lettere når tegneblokken erstattet kamera.

FOTO: MWANZO MILLINGA

- Jeg har jo ikke på noen måte gjort en antropologisk undersøkelse, men vært på en kort reise hvor jeg og min egen bagasje nødvendigvis preger turen.

Også derfor syntes hun det var naturlig å ha med episoder fra sitt eget møte, og noen ærlige tanker om det hun møtte.

- Det var sterke kontraster i disse møtene. For eksempel møtet med kvinnen som hadde vært omskjærer; å sitte i en vakker solnedgang og snakke med henne, som var så nydelig og hadde så flotte hender, om hvor vanskelig livet hennes var og bli oppmerksom på en jente som sto i bakgrunnen og så svært ulykkelig ut. Det var utrolig fantastisk og helt forferdelig på samme tid, forteller Ask.

- Det var også nokså vanskelig å forklare hva jeg gjorde til folk i Tanzania, men det hjalp at jeg reiste sammen med en relativt kjent tanzaniansk tegneserieskaper, forteller hun.

Egentlig fotograf. Ask har gått på Kunst- og håndverksskolen i Bergen, og er egentlig utdannet fotograf.

- Jeg tror at jeg med disse tegneseriene har fått til noe som aktiviserer leseren mer enn om jeg skulle fotografere. Et foto oppfattes ofte som et bevis på virkeligheten, mens tegneserie har skaperens strek og alle skjønner at det er en mer personlig beretning.

Hun mener også at leseren blir aktivert fordi han eller hun selv må

finne på hva som skjer mellom rutene.

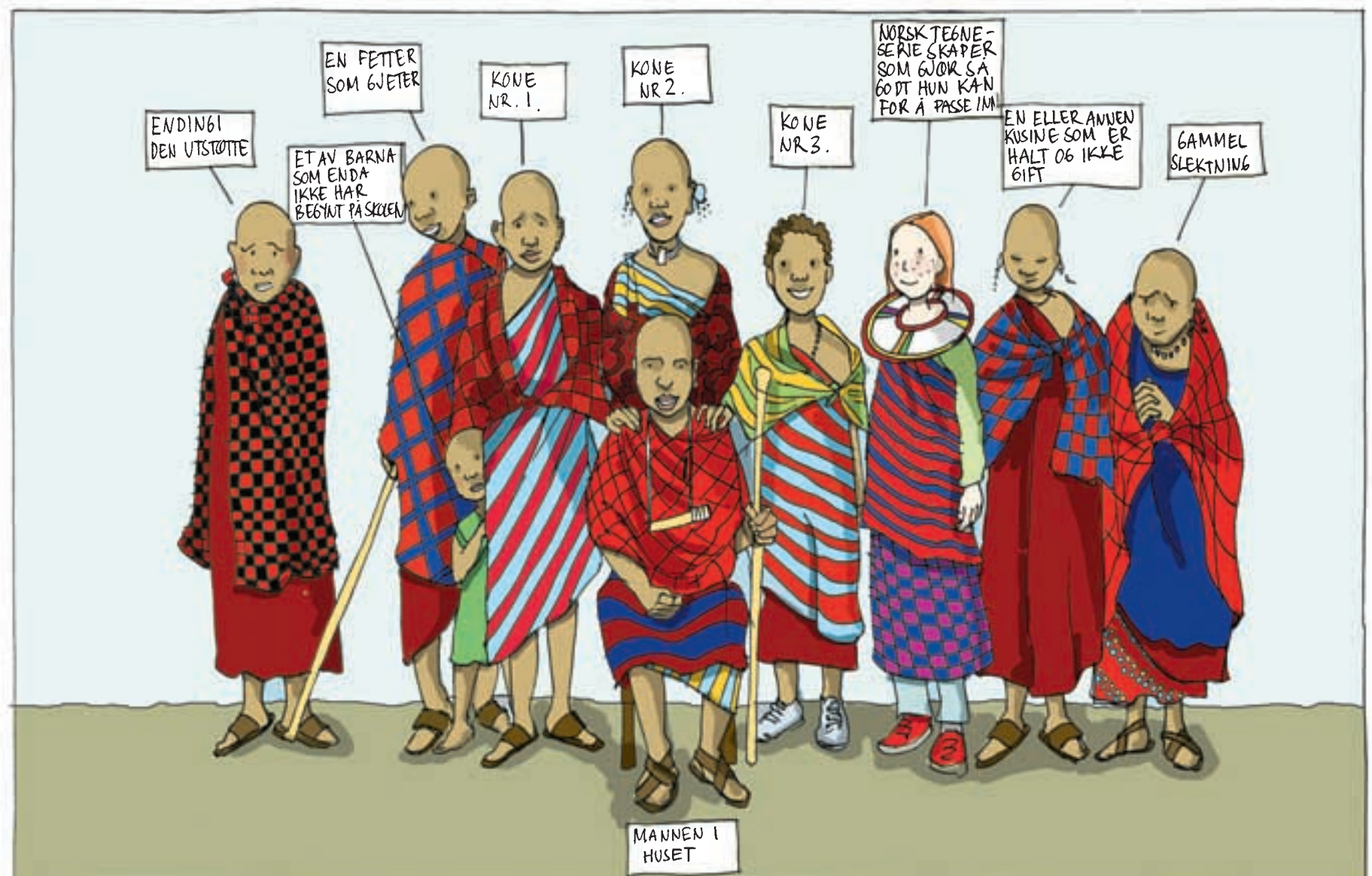
- Nå har jeg fotopause på noen år, smiler hun. - Jeg begynte å tegne da jeg hadde en profesjonell krise som fotograf i 2004, og siden det har det bare blitt tegning.

Til nå har hun gitt ut flere bøker, både som tegneserieskaper og illustratør og hun ble kåret til beste tegneseriedebutant for boken «Hitler, Jesus og farfar» da hun fikk Sproingprisen i 2006. Hun har nettopp kommet med en barnebok på Gyldendal.

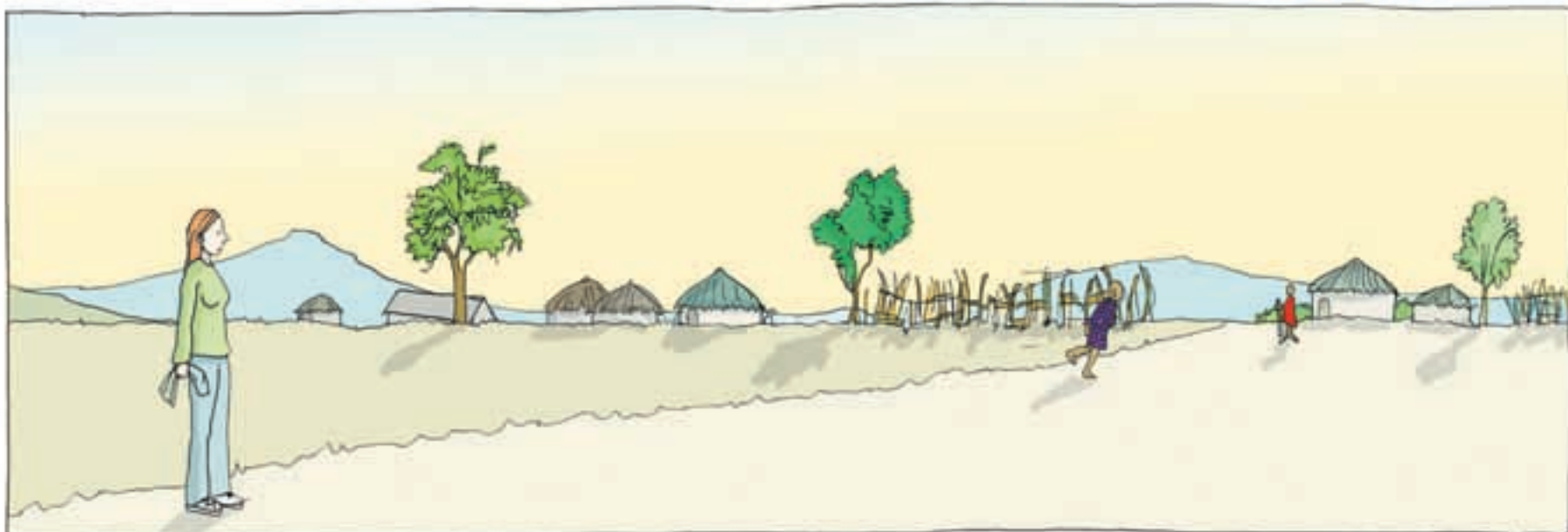
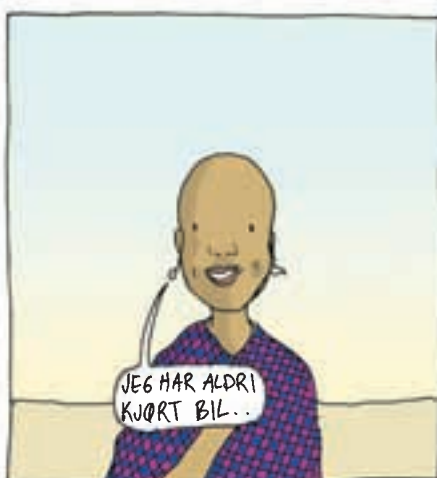
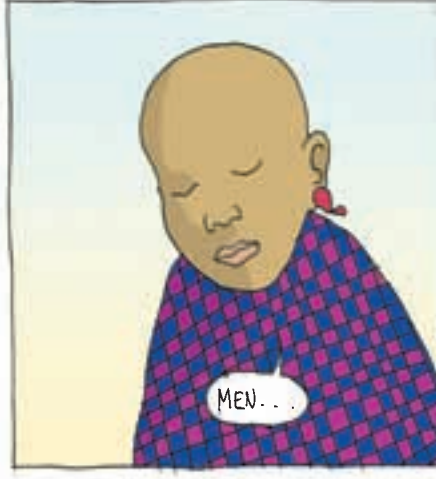
- Nå jobber jeg med en ny bok om Tanzaniareisen, som skal handle om noen av de paradoksene jeg opplevde på turen. ■

DAGEN ETTERPÅ DRAR VI TIL EN HELSEKLINIKK SOM LIGGER I LANDSBYEN.

I KOEN SITTE EN KVINNE MED ET LITE BARN.

HAN BLE FØDT FOR TIDLIG, SÅ BEGYNTE HODET Å VOKSE

DET BARE VOKSER OG VOKSER.

HVORFOR HAR DERE IKKE VÆRT PÅ SYKEHUSET

JEG HAR INGEN PENGER TIL Å KOMME MED DIT.

MANNEN MIN SYNTES IKKE DET VAR NØDVENDIG.

JEG KOMTE HVEM FOR Å FÅ HJELP AV FAR

DA KOM MANNEN MIN, OG HENTET OSS HJEM IGEN.

ETTER EN STUND FIKK JEG HVELP AV MIN SVØGER. HAN SOLGTE EI KU, OG VI DRO TIL SYKEHUSET.

DET VAR EN LANG REISE. VI BRUKTE NESTEN HELE DAGEN OG ALLE PENGENE

DA VI ENDELIG KOM FREM, VAR DET INGEN DOKTOR DER.

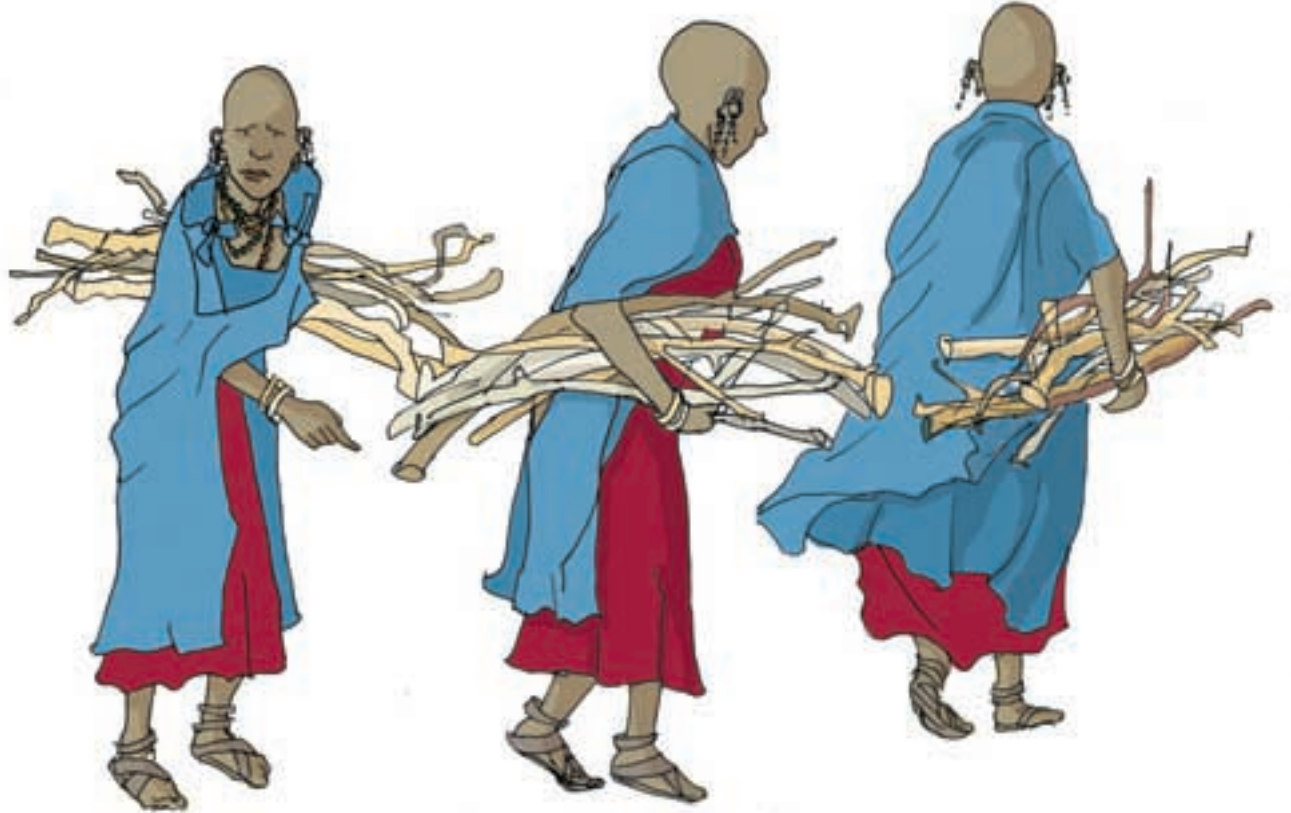

VI VENTET TIL NESTE DAG, MEN DET VAR FREMDELES INGEN DOKTOR.

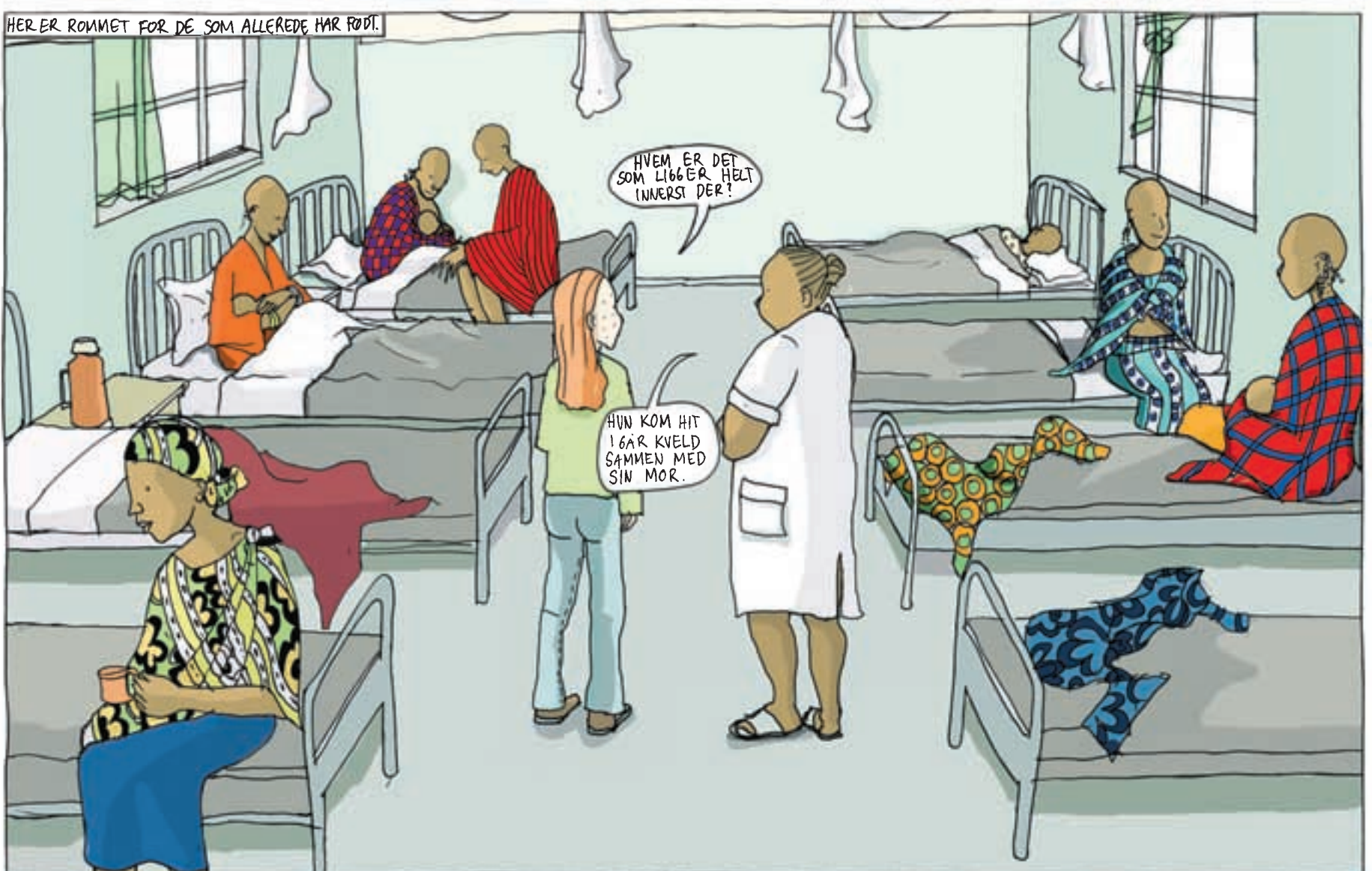
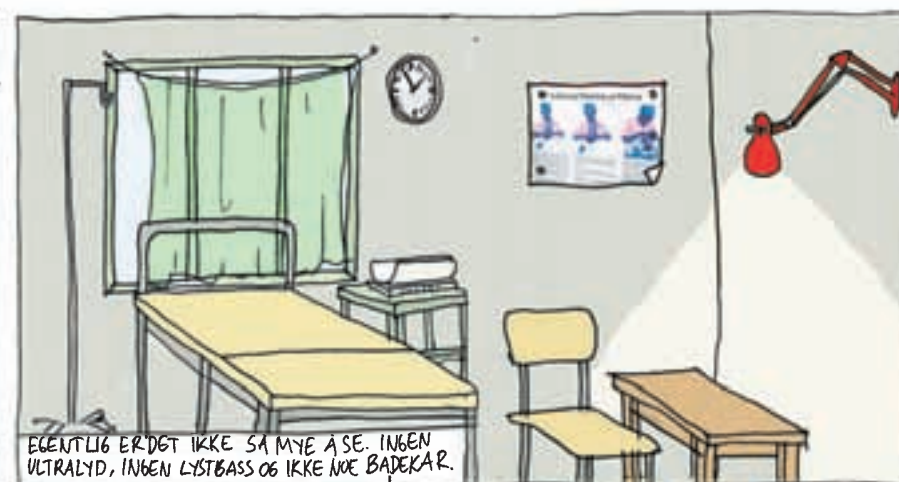

DENNE GÅNGEN ER DOKTOREN HER.

MEN EN DAG I UKEN HAR JEG FRI.

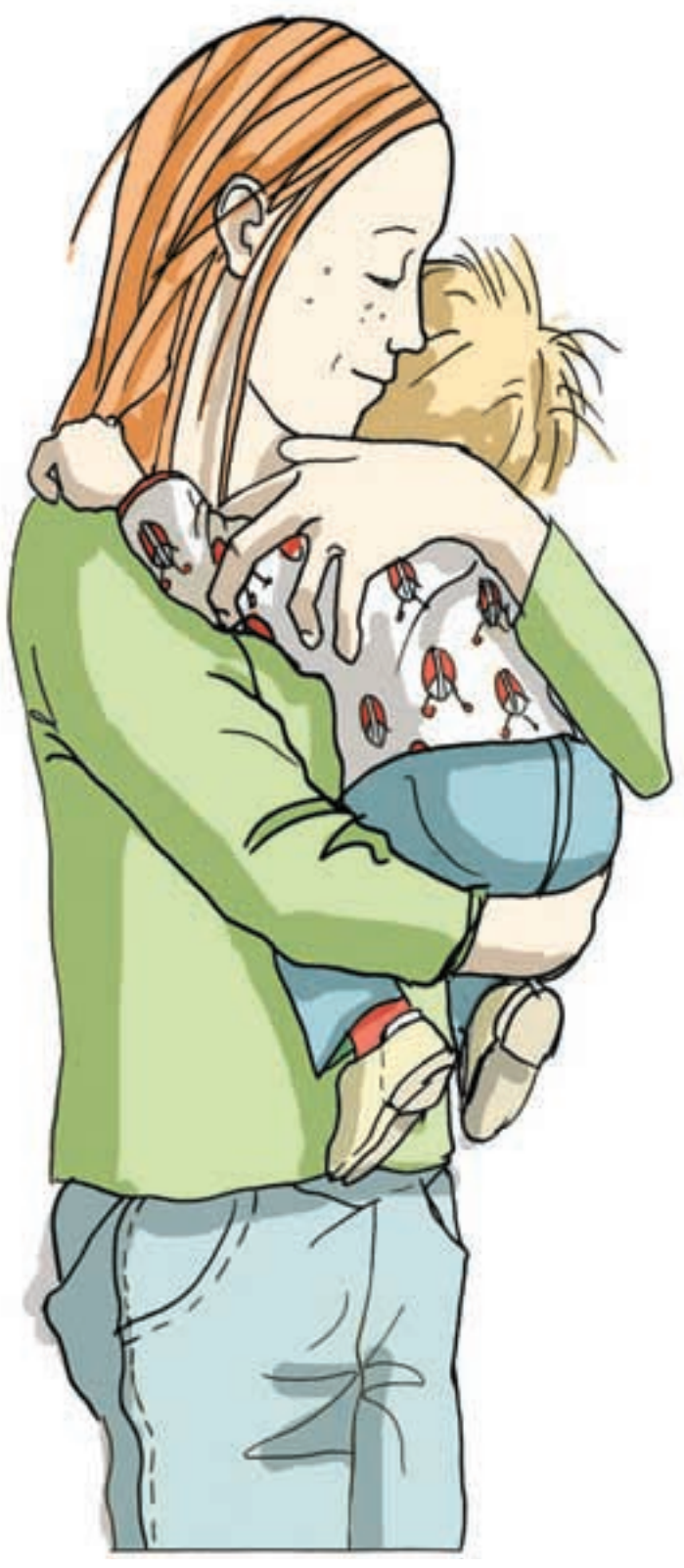
SØNDAG DEN 1. JULI, SAMME DAG SOM JEG REISTE HJEM TIL NORGE, DØDE EN GRAVID KVINNE VED DET SAMME SYKEHUSET.

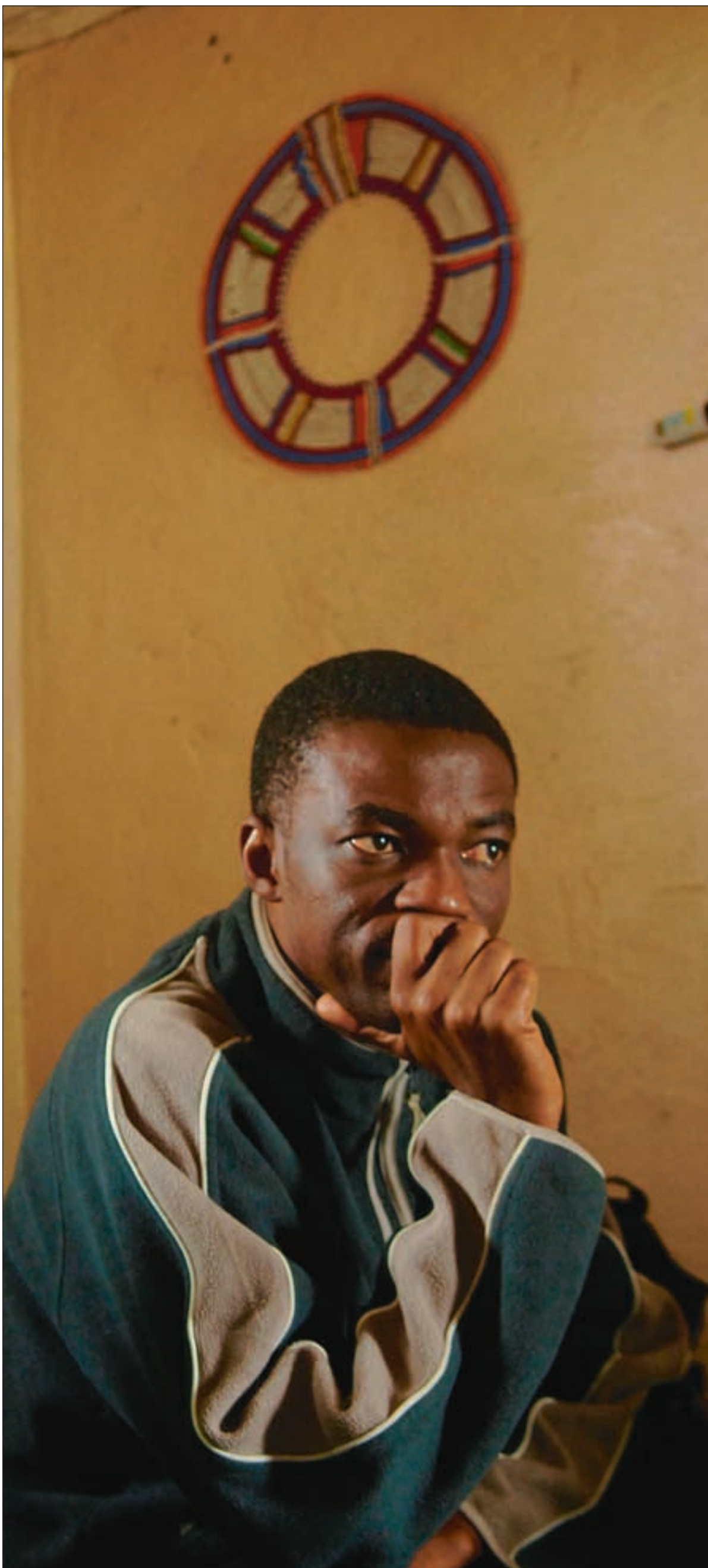
SYKEPLEIERENE SOM VAR PÅ VAKT NEKTET Å HJELPE KVINNEN, FORDI HUN IKKE HADDE UTSTYRET SOM TRENGS.

DA KVINNEN ENDELIG FIKK TAK I UTSTYRET MED HJELP AV VENNER OG FAMILIE, NEKTET FORTSATT SYKEPLEIERENE Å HJELPE KVINNEN. DA VAR FØDSELEN KOMMET SÅ LANGT AT MAN KUNNE SE BARNETS HODE.

DA SYKEPLEIERENE ENDELIG KOM FOR Å SJEKKE KVINNEN, VAR HUN OG BARNET DØDE.

Nathan Mpangala er en Tanzanias mest kjente avistegnere.

FOTO: MWANZO MILLINGA

Tegner for å få flere helsesentre

– Jeg vil at folk skal få øynene opp for mangelen på helsesentre på landsbygda i Tanzania – noe som fører til at altfor mange kvinner dør under eller etter fødselen, sier Nathan Mpangala. Han er en av Tanzanias fremste avistegnere.

Tidligere i år reiste Nathan Mpangala sammen med den norske tegneserieskaperen Lene Ask til Monduli-distriktet i det nordlige Tanzania der masaifolket bor. Oppdraget var å formidle helsesituasjonen for barn og deres mødre.

– Dette var helt nytt for meg, sier avistegneren fra Dar es Salaam. Sammen bodde vi ute på landsbygda hos vanlige familier. Jeg og Lene har ulike uttrykksformer, men budskapet vårt er det samme, forteller Mpangala. Han innrømmer at disse tegningene er nok mer alvorlige enn de han vanligvis tegner om økonomi, politikk og sport.

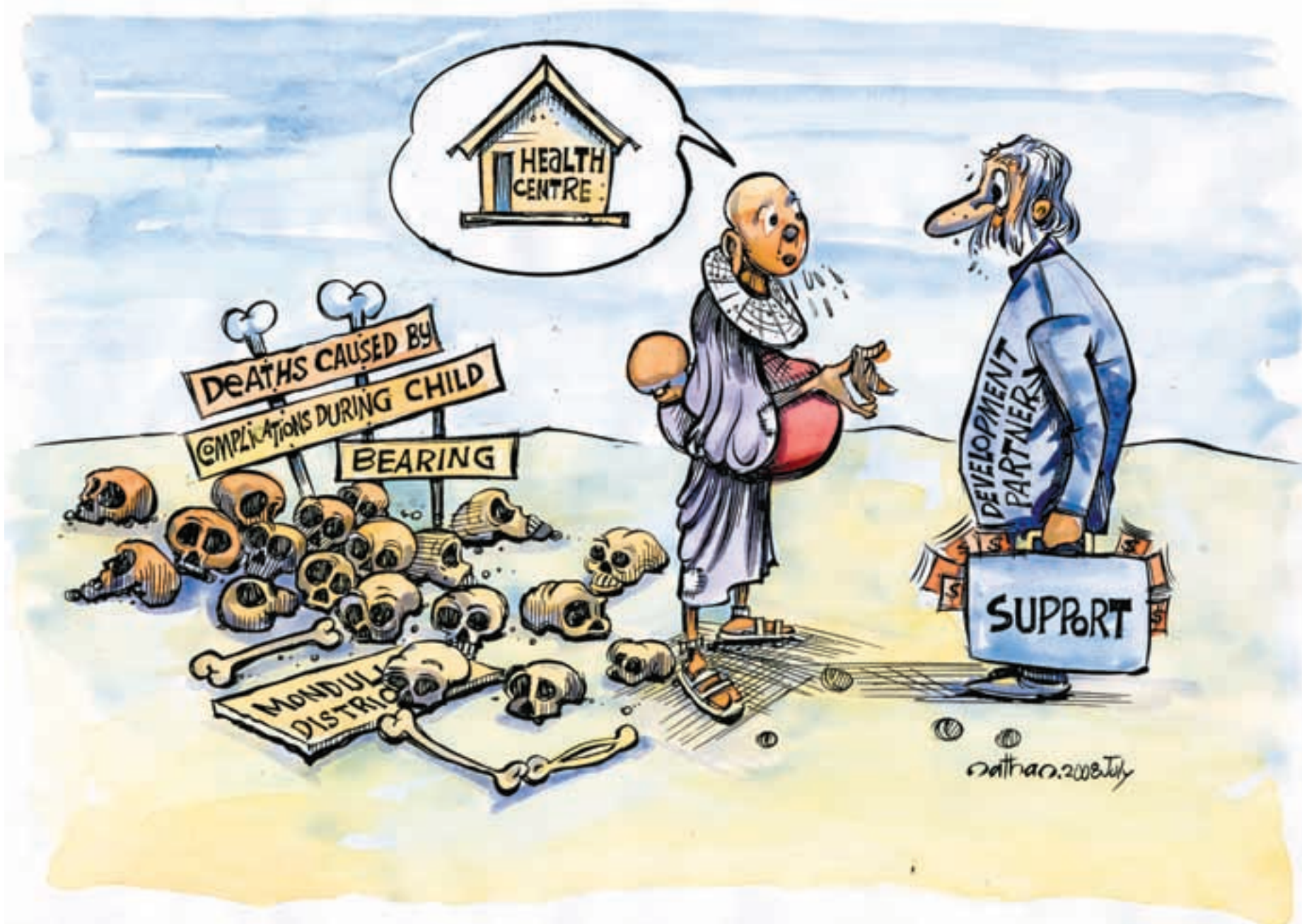
– Det er ikke lett å være humoristisk når kvinner og barn dør, sier han.

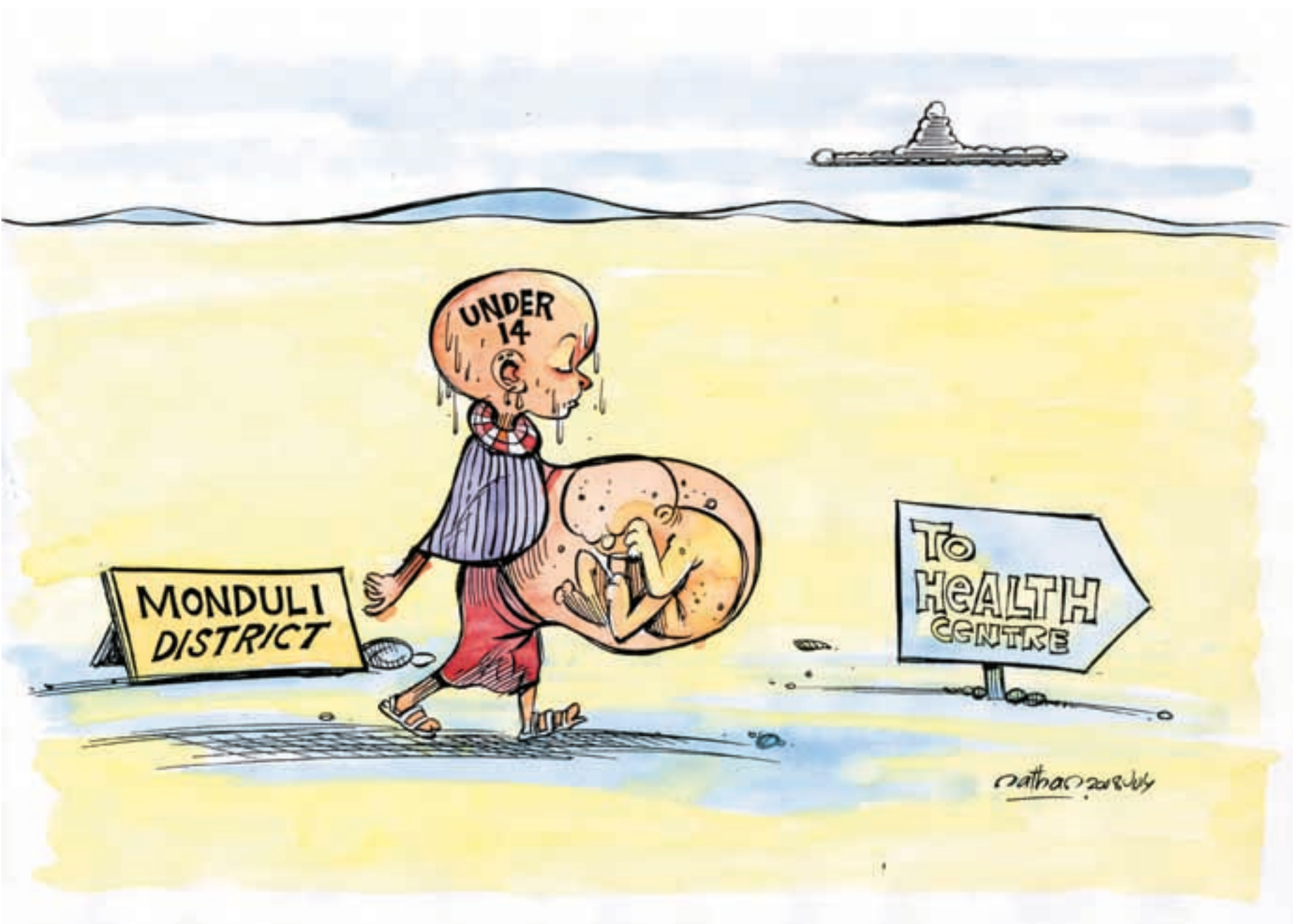
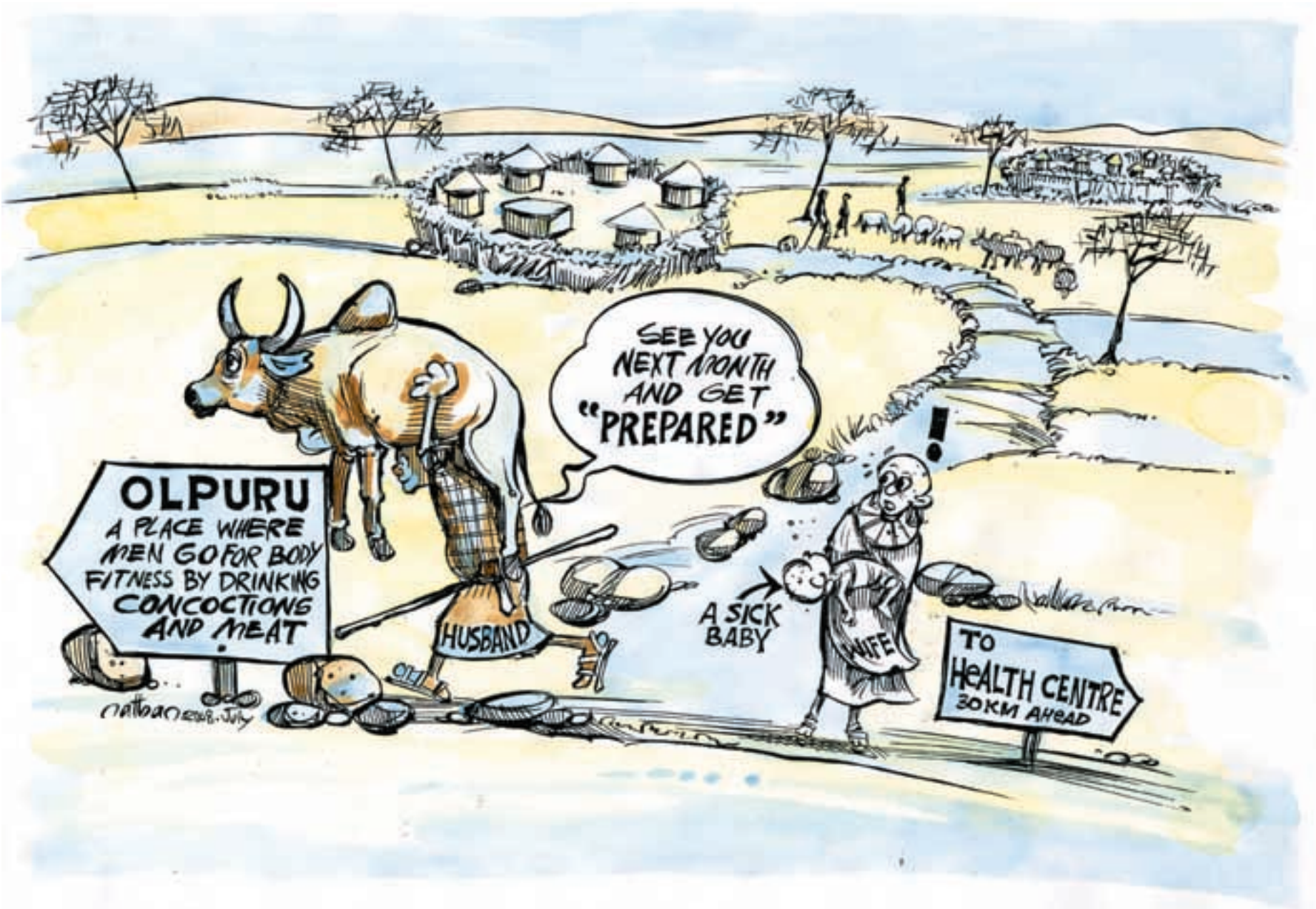
Prisvinner. Tegningene som er trykket i dette bilaget er tidligere blitt utstilt på Litteraturhuset i Oslo. En av tegningene er blitt brukt i dagsavisen Majira der Mpangala er fast tegner. I tillegg leverer han karikaturtegninger som vises på slutten av hovednyhetssendingen på fjernsynet. Mpangala er prisbelønnet for sitt arbeid for å spre informasjon i Tanzania om hiv og aids. Under åpningen av utstillingen i Oslo understreket miljø- og utviklingsminister Erik Solheim at barne- og mødre helse er et av de viktigste temaene på det afrikanske kontinentet.

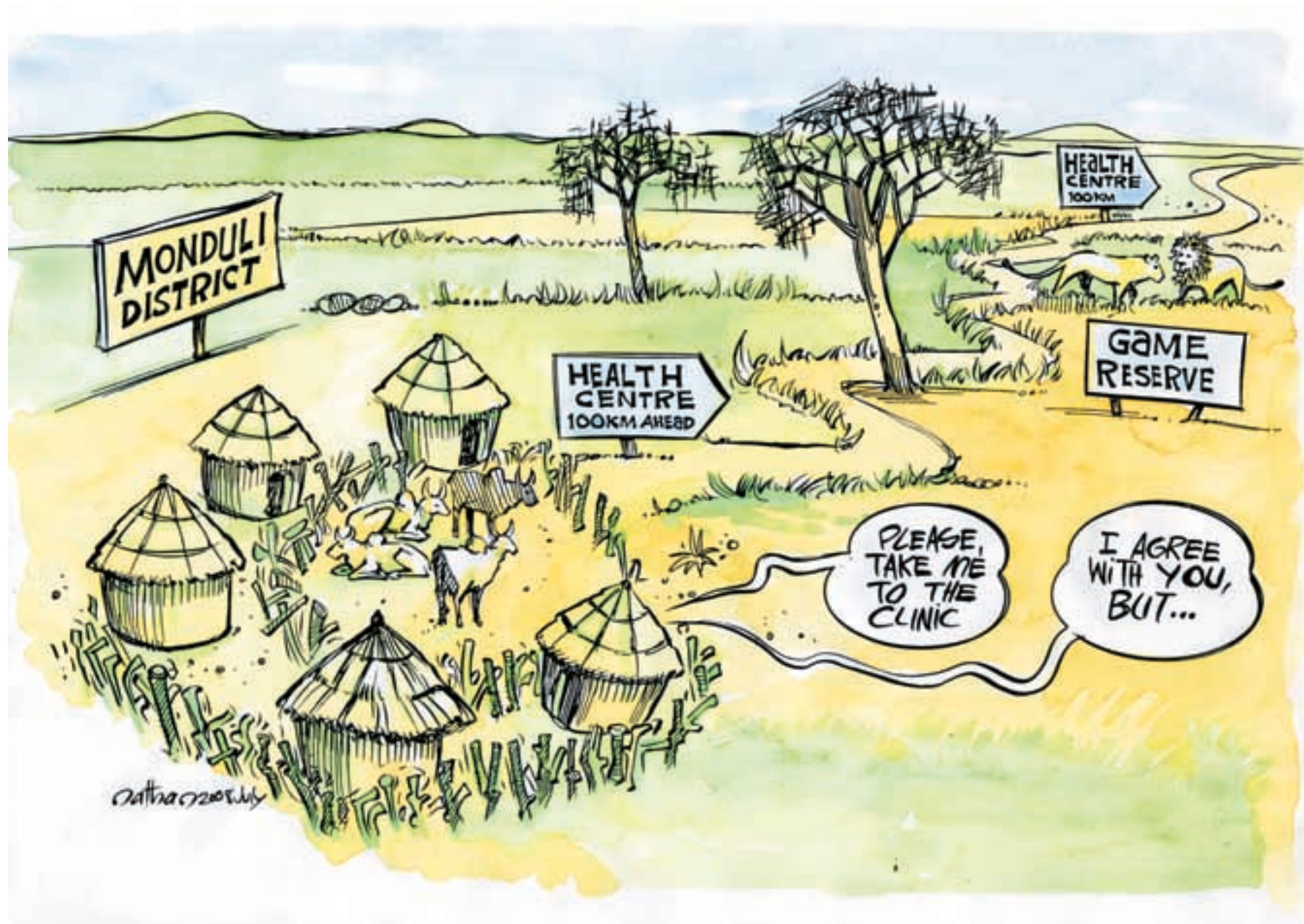
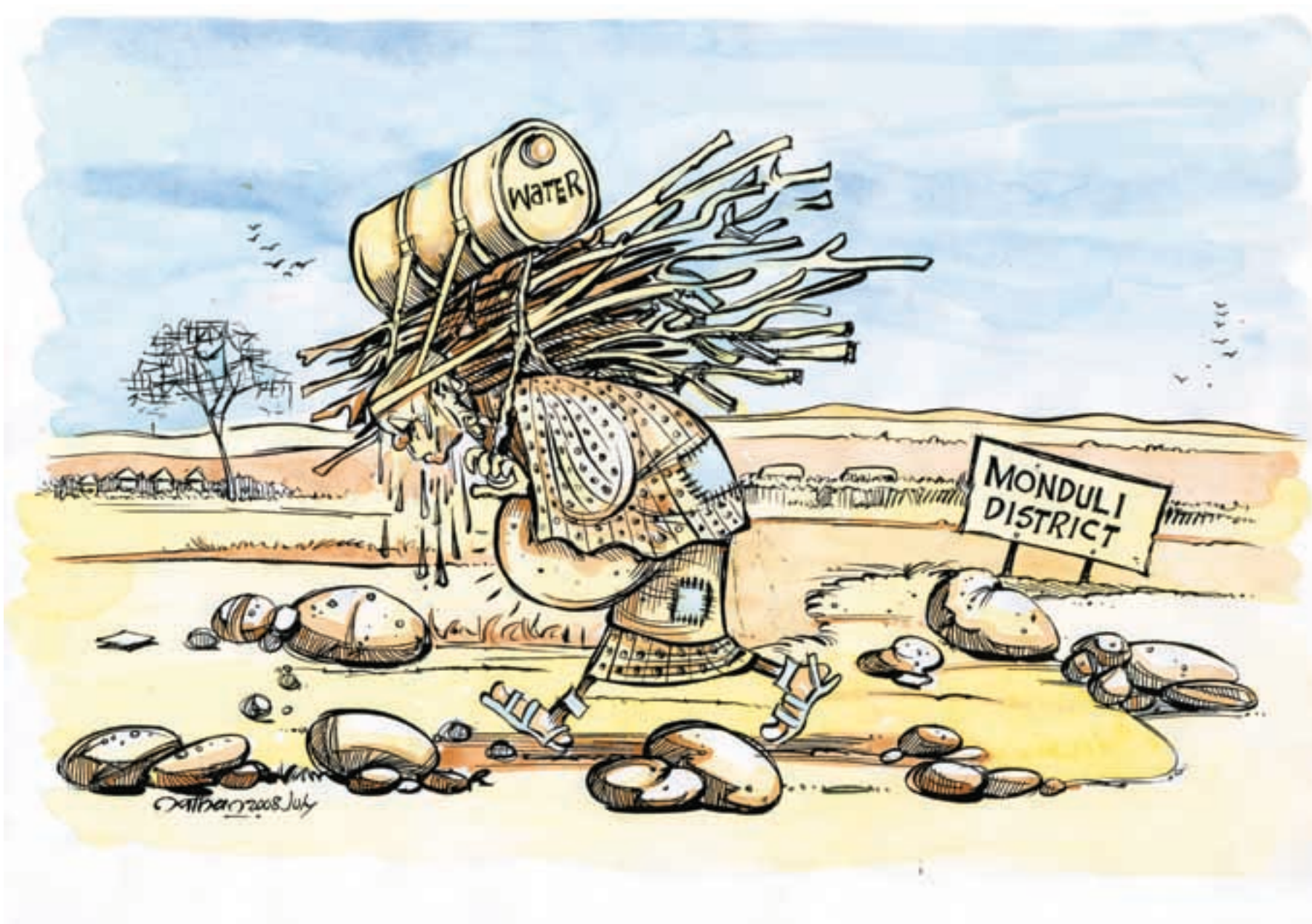
– Mange steder i Afrika er svangerskap og fødsel forbundet med altfor stor risiko. Arbeidet til Ask og Mpangala er et positivt tiltak fordi de bruker tegninger for å belyse dette. Jeg tror mange blir lei av lange rapporter og politikerprat. Humor og varmen som vises i disse bildene tror jeg berører folk på en helt annen måte, sa statsråden.

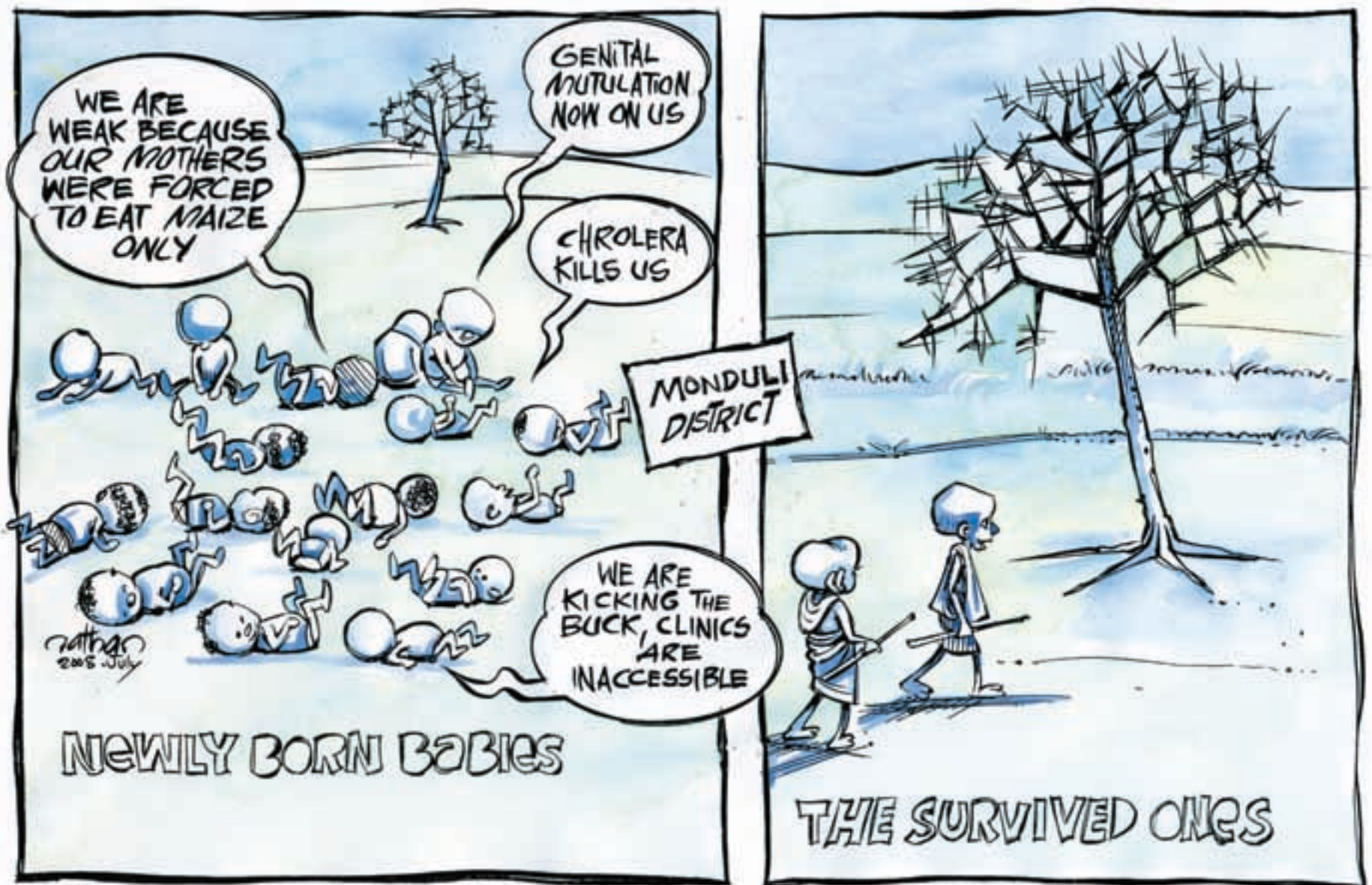
Mersmak. 37 år gamle Mpangala er utdannet som kunstner i Dar es Salaam – og har arbeidet for en rekke publikasjoner. Han regner med at det er rundt 20 karikaturtegnere i Tanzania. Erfaringene fra helseprosjektet der han dro ut på landsbygda har gitt mersmak.

– Tidligere har jeg ofte tegnet ut fra artikler og bilder som har stått i avisene. Nå ønsker jeg i større grad å oppsøke folk der de bor, og speile deres verden. Jeg kommer nok til å fortsette å sette fokus på saker som angår kvinner og barn, sier han. ■

Helsesamarbeid mellom Tanzania og Norge

Av Ingvar Theo Olsen

Barne- og mødredødeligheten i Tanzania er svært høy. Per 1000 levende fødte barn døde 112 i 2004. Andelen kvinner som døde i forbindelse med graviditet var 578 per 100 000. For å nå FNs tusenårs mål om å redusere barne- og mødredødelighet innen 2015, må andelen ned til 47 per 1000 barn og 133 per 100 000 kvinner.

Etter initiativ fra Statsminister Jens Stoltenberg og President Jakaya Kikwete ble det etablert et samarbeid mellom Norge og Tanzania innen helsesektoren med fokus på barne- og mødre helse i 2007. Dette initiativet kommer i tillegg til andre satsningsområder som Norge og Tanzania har innen helse og aids, blant annet støtte til ikke-statlige organisasjoner på landnivå. Flere norske universiteter samarbeider med Universitetet i Dar es Salaam om masterutdanning innen helse og helseinformasjonssystemer og på forskning.

Tanzania har fått utrettet mye de siste årene, og dødeligheten hos barn mellom ett og fem år er på vei ned.

Det er en rekke årsaker til den positive utviklingen. Landet har nå en vaksinedekning på over 80 prosent. Andelen barn som sover under malarianett er økt fra 2 til 23 prosent på seks år. Ni av ti barn får vitamin A-tilskudd. Fullamming, noe som blant annet reduserer faren for hivoverføring fra mor til barn, er økt til 47 prosent.

Når det gjelder mødredødelighet og dødeligheten blant nyfødte er utsiktene imidlertid langt dårligere. At andelen som dør ikke er på vei nedover skyldes at mange kvinner av ulike grunner ikke føder på sykehus eller helsesenter. Dermed får de ikke nødvendig hjelp dersom komplikasjoner som blødninger og infeksjoner oppstår.

Dersom kvinner føder på en helseinstitusjon, er dårlig kvalitet på tjenestene en nesten like viktig årsak til den høye mødredødeligheten. Manglende helsepersonell og mangelfullt utstyr, gjør at det kan være like utrygt å føde på en klinikk som hjemme.

Det er ulike grunner til at kvinner ikke oppsøker helseinstitusjoner, men høye kostnader er blant de

viktigste. Selv om fødsler skal være gratis på offentlige institusjoner, må mange i praksis betale, blant annet for utstyr. Det kan ofte være langt til nærmeste helseklinikk, så transportutgiftene vil også være uoverkommelige for mange. I tillegg kommer kostnader til mat når man er borte hjemmefra. På toppen av dette kommer de ulike kulturelle forestillingene rundt graviditet og fødsler, som i noen tilfeller kan øke risikoen for mor og barn, og bidra til høyere dødelighet.

Det er imidlertid et lyspunkt at det fra høyeste politisk hold i Tanzania er stor oppmerksomhet rundt dette. President Kikwete har et personlig engasjement for mødre- og nyfødthelse, både i Tanzania og globalt. Sammen med Jens Stoltenberg er han med i Nettverket av globale ledere for mødre- og barnehelse. Foruten styrket politisk vilje har helsesektoren fått økte ressurser, og de offentlige utgiftene til helse har dermed blitt tredoblet fra 143 millioner dollar i 1996 til 427 millioner dollar i 2006. ■

Ingvar Theo Olsen er seniorrådgiver på avdelingen for helse og aids i Norad.

internasjonal uke

OSLO 17. - 24. OKTOBER 2008

PROGRAM FOR INTERNASJONAL UKE I OSLO, 17.-24. OKTOBER

Fredag 17. oktober

Norads fattigdomskonferanse 2008 - Afrika i endring
Med: Erik Solheim, professor He Wenping, redaktør Anver Versi, menneskerettighetsjurist Maina Kiai og spesialrådgiver Eva Joly.
Kl. 10.00-16.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram og Wergeland.

Åpning av Internasjonal Uke med moteshow og konsert
Et fartsfylt moteshow med fokus på rettferdig handel, økologisk bomull, redesign og hiv/aids åpner uka. Det blir konsert med toppartister som virkelig mener noe. Samsaya, El Axel og mange flere! Arrangementet er rusfritt og med fri aldersgrense.

Kl. 18.00 THINK Mental Fashion Moteshow.
Kl. 20.00 THINK Livescene konsert.
Sted: Nobels Fredssenter, Rådhusplassen.

FN-quiz på www.fn.no under hele uka.
Hovedpremien er to billetter til Nobelpriskonserten.

Lørdag 18. oktober

Mine to oldemødre
Opplesning fra boka Mine to oldemødre med barnebokforfatter Lisa Aisato N'jie Solberg.
Kl. 13.00-14.00.
Sted: Litteraturhuset, Sjeherasad.

Familiedag på Nobels Fredssenter
Nobels Fredssenter ønsker både små og store velkommen. Sjiraffen Fred har lagt igjen spor til oss og leder oss gjennom Nobels Fredsløp. Fred har mange viktige meldinger å komme med - om fred, fattigdom og vennskap. Passer aller best for barn mellom 3 og 12 år i følge med en voksen. Omvisninger for voksne kl 13 og 14.
Hele dagen.
Sted: Nobels Fredssenter, Rådhusplassen.

Hiphop kurs for ungdom
Kurs i rap og breakdance med Gatas Parlaments egen Elling Borgersrud og breakdancere fra Circle.
Begrenset antall plasser - påmelding innen 6. oktober til stian.bragtvedt@fn.no.
Kl. 15.00-19.00.
Sted: Litteraturhuset, Kverneland og Nedjma.

Filmseminar: Slingshot Hip Hop

Slingshot Hip Hop er en dokumentarfilm om palestinske rapperes hverdag i Gaza, på Vestbredden og inne i Israel. Leder av Palestinakomiteen i Norge, Line Khateeb, vil gi en rapport fra situasjonen i Palestina før filmen.
Kl. 19.00-21.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Søndag 19. oktober

Internasjonal barnefestival
Søndagen er tettepakket av arrangementer for barn mellom fem og tolv år.
Det blir kokkekurs med Noman Mubashir, show med FN-filuren, dans, eventyrstund, tegneverksted for barn og kosedyr, familiekonsert, tromming, sirkusskole, teater og film for hele familien. Se hele programmet på www.internasjonaluke.org
Kl. 14.00-18.00.
Sted: Hele Litteraturhuset.

Familiedag på Nobels Fredssenter
Rebusløp for barn på Nobels Fredssenter hele dagen.

Filmseminar: City of Men
Fattigdom, rus, machokultur og vold i Brasil. Filmen følger opp den ubarmhjertige City of God, og fortsetter i samme rasende tempo opp og ned favelaens bratte trapper. Før filmen vil Torkjell Leira fra Regnskogfondet fortelle om situasjonen i Brasil.
Kl. 19.00-21.00.
Sted: Litteraturhuset, Wergeland.

Mandag 20. oktober

Religioner for fred? Et kritisk blikk på religioners rolle i fredsarbeid
Religiøse aktører har blitt en viktigere faktor i internasjonal politikk. Hva er utfordringene ved å involvere disse i fredsarbeid? Med: Gunnar Stålsett, Janne Haaland Matlary og Lars Gule. I samarbeid med STL, Kirkelig Fredsplattform og European Council of Religious Leaders.
Kl. 14.30-16.30.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Tåler vesten global rettferdighet?

Jorda har begrensede ressurser. Hva skjer når land som India og Kina blir rikere?
Blir det nok til alle? Tåler vesten global rettferdighet?
Espen Thoresen Hværsgod-Takkskalduha innleder til debatt mellom Linn Herning (styremedlem i Attac og Utviklingsutvalget) og Dag Ekelberg (nestleder i Civita).
Kl. 17.00-19.00.
Sted: Litteraturhuset, Wergeland.

Handel og bistand - Hvordan best fremme utvikling i Sør?

Kl. 18.00-20.00
Sted: U1, Eilert Sundts hus, Blindern.

Filmseminar: The End of Poverty?

Hvorfor eksisterer bunnløs fattigdom på en jord som er så rik? Filmen The End of Poverty? trekker linjene fra kolonialismen til vår tids enorme utfordringer. Helene Bank, nestleder i Attac Norge, innleder før filmen.
Kl. 20.00-22.00.
Sted: Litteraturhuset, Wergeland.

Tirsdag 21. oktober

Show med FN-filuren
FN-filuren er barnas representant i FN. Han reiser jorda rundt for å besøke barn i forskjellige land og ser om de har det bra. I dette showet vil FN-filuren synge, danse og fortelle om barns rettigheter. Aldersgruppe: 6-9 år. www.fn-filuren.no
Kl. 10.00-12.00.
Sted: Litteraturhuset, Nedjma.

Rollespill for inviterte elever i bystyresalen på Rådhuset.

Åpning av fotoutstilling med Malis president
The Hidden Treasures of Timbuktu: Historic City of Islamic Africa av John O. Hunwick & Alida Jay Boye med fotografier av Joseph Hunwick.
Åpning av utstillingen og boklansering med Republikken Malis president, Amadou Toumani Touré. Lett servering.
Kl. 15.00-16.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Hvor skal vi reise før det er for seint?
Naturskjønne omgivelser, hyggelige mennesker og spennende kultur.

Oslo kommune

FN-sambandet
www.fn.no

Les mer om de enkelte arrangementer på www.internasjonalluke.org

Land i sør blir stadig oftere førstevalget for vestlige turister. Kan turisme være en vei til utvikling for fattige land? Eva Bratholm i samtale med Arild Molstad (forfatter), Sverre Tom Radøy (reisejournalist), Lena Petersson (Star Tour) og Sara Li Stensrud (aksjonen Slutt å fly).
Kl. 18.00-19.30.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Film: Amadou and Mariam

I forbindelse med fotoutstillingen The Hidden Treasures of Timbuktu: Historic City of Islamic Africa vises filmen Amadou and Mariam. Filmen handler om to maliske musikere og deres samarbeid med artisten Manu Chao. Amadou og Mariam besøker Norge i november på Oslo World Music Festival. Tegningene av Lene Ask vises samtidig.
Kl. 20.00-22.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Onsdag 22. oktober

Filmseminar: Unsung Heroines

Ellen Johnson-Sirleaf er Afrikas første kvinnelige statsleder, og forventningene var høye da hun i 2006 inntok presidentkontoret. En demokratisk stat lar seg ikke bygge over natten. Hvor går Liberia?
Line Hegna (UNDPs nordiske kontor) innleder til filmen Unsung Heroines med Angelique Kidjo og Ellen Johnson-Sirleaf.
Kl. 19.30-20.30.
Sted: Litteraturhuset, Wergeland.

Queendom - Integrert som faen

Queendom er Norges første humor- og revygruppe bestående av norskafrikanske kvinner. De har hatt stor suksess med forestillingen Integrert som faen. Forestillingen er en humoristisk collage av sketsjer, monologer og sangnumre med det flerkulturelle Norge som fokus. Det handler om å være svart i et hvitt samfunn; om rasisme, om kvinnerollen og om skjønnhetsidealer.
Kl. 21.00-22.00.
Sted: Litteraturhuset, Wergeland.

Torsdag 23. oktober

Ungdomskonferansen bakFRAM

Nyhetene er fulle av kriser og katastrofer. Folk har ikke nok mat. Klimaet forandrer seg. Ørkenen sprer seg og det blir mer

hav. Samtidig utvikler data og internett seg fortere enn noen gang. Hva skjer med verden? Og vil vi merke noe av dette i lille Norge?
Ungdommens framtidskonferanse tar deg med til 2050! Med Ingeborg Gjærum (Natur og Ungdom), Elling Borgersrud (Gatas Parlament), Brita Brekke (Spire) og Eirik Newth (Fremtidsforsker).
Påmelding: stian.bragtvedt@fn.no
Kl. 09.00-15.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Hvor mange kjønn?

For å være en juridisk person i Norge må man være enten mann eller kvinne. Hva betyr dette for transkjønnede personer? Hvordan tenker de om kjønn i Nepal og Sør-Asia? Har vi noe å lære av land vi ofte omtaler som fattige og underutviklede?
Med: Esben Esther Pirelli Benestad (sexolog), Sunil Pant (Sør-Asias første homofile parlamentariker), Torbjørn Urkjell (tidligere politisk rådgiver).
Kl. 17.00-19.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

UD-refleksseminar:

Africa as Political Partner and Global Actor
Med: Jonas Gahr Støre (utenriksminister), Erik Solheim (miljø- og utviklingsminister), Anna Tibajuka (Executive Director, UN HABITAT).
Møteleder er Eva Bratholm, informasjonsdirektør i Norad
Kl. 16.00-18.00
Sted: Litteraturhuset, Wergeland

Film: XXY

Alex har levd livet som jente hittil, men nå sliter hun med å

finne sin identitet. XXY er et finstemt og sårt drama om identitet og seksualitet som sprenger grenser.
Kl. 19.30-21.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram.

Fredag 24. oktober

FN-dagen feires med barnetog fra Det Kongelige Slott til Oslo Rådhus. Show med Asgeir og FN-filuren.
Kl. 12.00

Bistand vs. Veldedighet?

Privatpersoner og selskaper går inn i bistandsbransjen for fullt. Hvilke utfordringer byr dette på?
Med: Terje Vigtel (Norad), Marte Gerhardsen (Care), Petter Eide (Norsk Folkehjelp), Christine Meisingset (Storebrand), Line Hegna (UNDPs nordiske kontor).
Debatten etterfølges av filmen I Am Because We Are som ser nærmere på Madonnas engasjement i Malawi.
Kl. 17.00-20.00.
Sted: Litteraturhuset, Amalie Skram

Konsert og avslutning på uka med Izé og MC Malcriando
Rapperen Izé er noe av det mest spennende på den afrikanske hiphop-scenen om dagen. Sammen med MC Malcriando tar han oss med på en forrykende rundtur i kontinentets musikkhistorie. Fra kappverdisk funana og angolansk kuduro til hiphop og rap.
Bli med og dans de siste timene av den Internasjonale Uka 2008.
Kl. 21.00.
Sted: Litteraturhuset, Wergeland.

- en bedre verden

FNs tusenårssmål for helse

Ved årtusenskiftet forpliktet verdens statsledere seg til å jobbe for å nå FNs tusenårs-mål, åtte overordnede mål for verdens utvikling.

Av disse har Norge engasjert seg spesielt for å bidra til å nå helsemålene. Et viktig mål er å hindre at så mange barn dør før de fyller fem år. Et annet er å redusere dødeligheten blant gravide og blant kvinner som føder. Et tredje er å stoppe og reversere spredningen av hiv og aids, malaria og andre dødelige sykdommer.

Barne- og mødredødelighet. Hvert år dør 9,2 millioner av verdens barn under fem år. De fleste barn dør av sykdommer som kan forebygges eller som kan behandles med enkle midler. Diaré, lungebetennelse og malaria er sykdommene som tar flest liv, og underernæring er ofte en sterkt medvirkende faktor.

I mange fattige land betraktes fødsler som en stor fare, da en fødsel kan være dramatisk hvis man ikke har tilgang til medisiner og helsepersonell. At en halv million kvinner dør i forbindelse med graviditet i året, tilsvarer at én kvinne mister livet hvert minutt. For hver kvinne som dør, er det 30 andre som får infeksjoner, varige fødselsskader eller annen sykdom.

Aids rammer stadig flere kvinner. I en del afrikanske land er det mer enn fire ganger så mange jenter som gutter i alderen 15-24 som er hivsmittet. Jenter kan være ekstra utsatt av mange grunner, som at de ofte blir giftet bort med langt eldre menn, at de blir seksuelt utnyttet av lærere eller familiemedlemmer, eller at de ikke får lov til å bestemme over egen kropp.

Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter, et begrep som inkluderer tilgang på prevensjonsmidler, trygge abortmetoder og familieplanlegging, er en av fire hovedprioriteringer i Norges handlingsplan for å styrke kvinners rettigheter og likestilling i utviklingspolitikken. At kvinner får tilgang på disse rettighetene vil få store konsekvenser for kvinners helse. Utrygge abortmetoder er årsaken til 13 prosent av mødredødelighet globalt.

Norsk satsing på mødre og barn. Det krever store midler og en global innsats for å redusere mødre- og barnedødelighet. Etter initiativ fra statsminister Jens Stoltenberg er Norge en drivkraft for å få statsledere både i rike og fattige land til å prioritere arbeidet med kvinner og barns helse.

Norge har forpliktet seg til å støtte vaksinasjon av barn gjennom Gavi, det globale vaksinasjonsprogrammet. Støtten beløper seg til én milliard dollar frem til 2015. Siden oppstarten i 2000 har Gavi sørget for vaksiner av 176 millioner

Et lykkelig øyeblikk! En ung mor har akkurat født et friskt og velskapt barn på en landsbyklinik i Malawi.

FOTO: KEN OPPRANN

barn. 2,9 millioner av disse barna ville ikke ha overlevd uten disse livsviktige vaksinene.

I forbindelse med åpningen av FNs generalforsamling i september 2008, lanserte en rekke politiske ledere et panel på statsledernivå for å skape en ny finansieringsmekanisme for styrking av helsevesenet i fattige land. Nye beregninger viser at det mangler 2,4 milliarder dollar i 2009, et beløp som øker til 7 milliarder dollar i 2015, for å redde 3 millioner mødre og 7 millioner nyfødte innen 2015.

I panelet sitter Jens Stoltenberg og flere statsoverhoder fra Nettverket av globale ledere for mødre- og barnehelse, et initiativ som er et ledd i Den globale helsekampanjen. Da Stoltenberg deltok på åpningen av FNs generalforsamling i fjor, lovet han enda en milliard frem til 2015. Denne økningen skal i hovedsak gå til å styrke helsesystemene i fattige land, blant annet til utdanningen av helsepersonell og livsviktig utstyr.

Samlet sett utgjør norsk bistand til helse og aids mellom to og tre prosent av

den totale internasjonale helsebistanden. Ca. 2,6 milliarder kroner av det norske bistandsbudsjettet gikk i 2006 til helse- og aidsformål. ■

Se www.norad.no/globalcampaign

NETTVERK AV GLOBALE LEDERE FOR MØDRE- OG BARNEHELSE

Et nettverk av statsledere opprettet på initiativ fra Jens Stoltenberg i 2007. Statslederne har personlig forpliktet seg til å redusere barne- og mødredødelighet både i egne land og på globalt nivå, blant annet ved å bruke sitt politiske engasjement når de deltar på internasjonale toppmøter.

- President Michelle Bachelet, Chile
- Stasminister Jan Peter Balkenende, Nederland
- Statsminister Gordon Brown, Storbritannia
- President Armando Guebuza, Mozambique
- President Jakaya Kikwete, Tanzania
- President Luiz Inácio Lula da Silva, Brazil
- President Ellen Johnson-Sirleaf, Liberia
- Statsminister Jens Stoltenberg, Norge
- President Abdoulaye Wade, Senegal
- President Susilo Bambang Yudhoyono, Indonesia
- Graça Machel, mottaker av FNs Nansenmedalje for sin humanitære innsats

Bestille flere eksemplarer?

Dersom du ønsker å bestille ekstra eksemplarer av dette bilaget, vennligst send en mail til post-ahha@norad.no
Se også www.norad.no/tegnserie